

Кваліфікаційні роботи та перевірка на плагіат

Заступник декана РТФ з навчально-виховної роботи

Адаменко Володимир Олексійович

Нормативні документи

- ▶ Положення про екзаменаційну комісію та атестацію здобувачів вищої освіти в КПІ ім. Ігоря Сікорського:
https://osvita.kpi.ua/sites/default/files/downloads/pologennia_ek_atestacii_a_2023.pdf
- ▶ Рекомендації до структури та змісту кваліфікаційних робіт здобувачів ступеня бакалавра та магістра: <https://osvita.kpi.ua/node/973>
- ▶ Положення про систему запобігання академічному плагіату:
https://osvita.kpi.ua/sites/default/files/downloads/Pologen_pro_plagiat.pdf
- ▶ Порядок встановлення фактів порушення академічної доброчесності в КПІ ім. Ігоря Сікорського: https://document.kpi.ua/files/2022_HY-165a1.pdf

Нормативні документи

▶ Стаття 6 закону України «Про вищу освіту» :

- ▶ «Рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації може бути **скасоване закладом вищої освіти у разі виявлення фактів порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності**, зокрема академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України».

▶ Стаття 32 закону України «Про вищу освіту»

- ▶ 3. Заклади вищої освіти зобов'язані:
  - ▶ 1) вживати заходів, у тому числі шляхом запровадження відповідних новітніх технологій, щодо запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових роботах наукових, науково-педагогічних, педагогічних, інших працівників і здобувачів вищої освіти та притягнення їх до дисциплінарної відповідальності;
  - ▶ 2) мати внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти, у тому числі затверджену політику забезпечення дотримання учасниками освітнього процесу академічної доброчесності (кодекс академічної доброчесності);

Нормативні документи

- ▶ Положення про екзаменаційну комісію та атестацію здобувачів вищої освіти в КПІ ім. Ігоря Сікорського:
  - ▶ 5.24. Виконуючи кваліфікаційну роботу здобувач має дотримуватися принципів академічної доброчесності та самостійно виконувати індивідуальну кваліфікаційну роботу або індивідуальну частину комплексної кваліфікаційної роботи.
  - ▶ 5.33. Керівник (науковий керівник) надає в електронному форматі текст остаточного варіанту кваліфікаційної роботи здобувача відповідальній особі від кафедри за перевірку на плагіат та після перевірки отримує від неї звіт подібності, який засвідчує відсоток збігів/ідентичності/схожості у кваліфікаційній роботі, після чого здійснює експертну оцінку роботи з урахуванням звіту подібності, робить висновок про оригінальність роботи і включає його до відгуку.

Нормативні документи

- ▶ Положення про екзаменаційну комісію та атестацію здобувачів вищої освіти в КПІ ім. Ігоря Сікорського:
  - ▶ 5.34. Відгук керівника (наукового керівника) з висновком про наявність в роботі здобувача академічного плагіату є підставою для недопущення кваліфікаційної роботи до захисту, а здобувач може бути притягнутий до академічної відповідальності відповідно до законодавства
  - ▶ 5.39. Кваліфікаційна робота, в якій виявлені принципові недоліки у прийнятих рішеннях, обґрунтуваннях, розрахунках та висновках, суттєві відхилення від вимог стандартів, ознаки академічного плагіату, до захисту в ЕК не допускається. Рішення про це приймається на засіданні випускової кафедри, витяг з протоколу якого разом зі службовою завідувача кафедри подаються декану факультету/директору інституту для підготовки матеріалів до наказу ректора про відрахування здобувача.

Нормативні документи

- ▶ Порядок встановлення фактів порушення академічної доброчесності в КПІ ім. Ігоря Сікорського:
  - ▶ 6.2. Особи, які порушили академічну доброчесність можуть бути притягнені до такої відповідальності:
    - ▶ здобувачі вищої освіти після присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації - скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації;
    - ▶ наукові керівники здобувачів вищої освіти, відносно яких скасовано рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації - відповідно до результатів розгляду фактів можливого порушення ними академічної доброчесності у процесі керівництва кваліфікаційною роботою - відповідно до чинного законодавства, зокрема попередження, догани, розірвання контракту, відсторонення від керівництва підготовкою кваліфікаційної роботи тощо.

Що таке плагіат?

- ▶ Положення про систему запобігання академічному плагіату в Національному технічному університеті України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
  - ▶ Видавання виконаної іншим автором роботи за свою без внесення в неї змістовних змін, а також навмисні текстові спотворення з метою приховування запозичення
  - ▶ Дослівне копіювання фрагментів тексту без належного оформлення цитування
  - ▶ Компіляція – створення значного масиву тексту без поглибленого вивчення проблеми шляхом копіювання тексту із низки джерел без внесення в нього правок з посиланням на авторів та «маскування» шляхом написання перехідних речень між скопійованими частинами тексту
  - ▶ Представлення скомпонованих власних і запозичених аргументів без належного цитування або посилання
  - ▶ Парафраз – переказ своїми словами чужих думок, ідей або тексту
  - ▶ Самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів

Як проходить перевірка на плагіат

1. Повністю готова робота/проект передається керівником/науковим керівником відповідальній особі за перевірку на наявність текстових збігів:
  - Групи РІ та РА - Адаменко В. О.
  - Групи РС - Літвінцев С. М.
  - Групи РТ - Вишневий С. В.
2. Відповідальний завантажує роботу в систему виявлення збігів Unicheck та виконує перевірку
3. Відповідальний формує звіт подібності і підписує його, частина звіту з відсотками збігів зберігається разом з роботою
4. Звіт подібності передається керівнику. Керівник за результатами перевірки та аналізу звіту подібності робить висновок щодо оригінальності роботи і включає його у відгук
5. Рішення про допуск роботи до захисту приймається з врахуванням експертної оцінки.

Типові питання

- ▶ Який відсоток плагіату допускається?
  - ▶ Питання не вірне по суті. Плагіат в роботі не допускається взагалі. Текстові збіги можуть бути, якщо це виправдано
- ▶ Який відсоток текстових збігів допускається?
  - ▶ Не має встановлених правил про допустимі відсотки. Будь-які текстові збіги повинні бути перевірені на ознаки наявності плагіату
- ▶ Чи можна переробити роботу, якщо в ній знайдено плагіат?
  - ▶ Враховуючи, що перевірка на текстові збіги проводиться практично перед самим захистом, то у студента просто не має часу на повну ґрунтовну переробку роботи, а є тільки час на спробу «приховати» текстові збіги тими чи іншими методами, плагіат при цьому з роботи нікуди не зникає
- ▶ Чи допускається у кваліфікаційній роботі самоплагіат?
  - ▶ Із визначення самоплагіату випливає, що розміщення в кваліфікаційній роботі матеріалів, які раніше були опубліковані автором роботи - не є самоплагіатом

Типові питання

- ▶ Якщо я всю роботу оформлю як цитати та зроблю посилання, то це допоможе уникнути звинуваченню в плагіаті?
  - ▶ Уникнути звинувачення в плагіаті - так, проте потрібно розуміти, що така робота не може виконати свої головні функції, відповідно ніхто не присудить вам ступінь та не присвоїть відповідну кваліфікацію 😊
  - ▶ кваліфікаційна робота - це засіб діагностики ступеня сформованості компетентностей щодо вирішення типових завдань діяльності згідно з вимогами стандартів вищої освіти. Видами кваліфікаційних робіт є: дипломний проєкт, дипломна робота, магістерська дисертація
  - ▶ Жоден стандарт вищої освіти не містить компетентностей щодо вміння запозичувати чужі досягнення та оформлювати посилання, щоб уникнути покарання

Як написати якісну роботу?

- ▶ Виконувати кваліфікаційну роботу самостійно 😊
- ▶ Для початку сформулюйте для себе в чому буде оригінальність Вашої роботи! Якщо Ви не можете цього зробити – зверніться до керівника. Якщо і це не допомогло, то може все ж варто змінити тему роботи?
- ▶ Розробіть таку структуру роботи, щоб досягти поставленої мети! Не існує універсальної структури «ідеальної» роботи
- ▶ Розробіть шаблон документу зі всіма потрібними стилями та внесіть у нього розроблену структуру. Це значно спростить роботу на всіх етапах, особливо на етапі оформлення
- ▶ Почавши працювати над наповненням – одразу розставляйте посилання на джерела, звідки взяли інформацію та оформляйте їх правильно. Користуйтеся вбудованими способами автоматизації роботи з бібліографією

Оглядова частина

- ▶ Є хибна думка, що це компіляція тексту з різних джерел
- ▶ На справді, це АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД, тобто це Ваша власна зведена інформація з певного питання
- ▶ Як уникнути проблем:
  - ▶ Читаєте та аналізуєте інформацію з різних джерел та намагаєтеся узагальнити її, не забувайте про посилання на джерело, звідки Ви отримали інформацію
  - ▶ Сміливо використовуйте типові конструкції: на думку авторів [посилання]; згідно інформації, наведеної в публікації [посилання]; огляд джерел [посилання] показав, що; запропоноване в роботі [посилання] рішення; тощо
  - ▶ Не варто додавати до роботи написані іншими текстові масиви, якщо це не визначення або предмет обговорення, навіть роблячи правильне оформлення посилання

Типові розрахунки

- ▶ Є хибна думка, що в розділах, присвячених розрахункам допускається використання типових словосполучень, адже «це ж розрахунки за такою-то методикою, що тут зміниш?»
- ▶ Як правильно:
  - ▶ Уникайте використання «типових розрахунків» в основній частині роботи, при потребі їх провести – розміщуйте їх у додатках
  - ▶ Доречно докладно розписувати і показувати порівняно унікальні розрахунки, які зможуть охарактеризувати Вас як кваліфікованого спеціаліста, а не людину, здатну до підставлення порахованих, наприклад, в MathCAD чисел в «типовий» текст
  - ▶ Уникайте «типового» виведення відомих формул, сміливо переходьте до результуючої формули

Програмний продукт

- ▶ Хибна думка: я використовую типові програмні рішення, тому лістинг програми беру чужий.
- ▶ Як правильно:
  - ▶ Якщо оригінальною частиною роботи є розроблення програми, то її лістинг повинен бути оригінальний
  - ▶ Стандартні рішення використовувати, звичайно, можна, але не можна видавати їх за свої
  - ▶ Цілком можливо, і часто так є, що оригінальною частиною роботи є алгоритм, а не власне програма. Але на цьому потрібно акцентувати увагу.

Типові помилки

- ▶ Взяти чужу роботу і намагатися її переробити так, щоб не дізналися, що вона чужа
- ▶ Провести технічну модифікацію тексту: заміна українських літер англійськими, заміна пробілів «білими» символами тощо
- ▶ Переклад чужої роботи з іншої мови і видавання її за свою
- ▶ Груба компіляція роботи з різних джерел
- ▶ В принципі витратити час та сили на приховування плагіату
- ▶ Варто пам'ятати - кваліфікаційні роботи підлягають обов'язковій публікації у відкритому доступі, а закон, про позбавлення ступеня та кваліфікації за плагіат не має терміну дії! В майбутньому можуть з'явитися більш досконалі методи діагностики робіт і правда може виплисти.

Допуск до захисту

- ▶ Готова та затверджена керівником/науковим керівником робота проходить перевірку на наявність текстових збігів та експертизу на наявність плагіату
- ▶ Керівник пише відгук та підписує роботу
- ▶ Кафедра у особі завідувача кафедри підписує та допускає роботу до захисту
- ▶ Робота передається рецензенту. Рецензент пише рецензію та підписує роботу

Захист роботи

- ▶ Не пізніше, ніж за дві доби до захисту секретарю екзаменаційної комісії надається:
  - ▶ Пояснювальна записка зі всіма необхідними атрибутами: титульні сторінки (з підписами), завдання, додатки тощо, у вигляді одного pdf-файлу
  - ▶ Презентація у вигляді pdf-файлу
  - ▶ Ілюстративний та/або графічний матеріал (за наявності) переводиться в pdf та у вигляді одного файлу зі всіма плакатами/креслениками
- ▶ Секретар комісії надсилає файли членам ЕК
- ▶ Захист відбувається у встановлений розкладом час в дистанційному режимі (zoom). На доповідь студенту надається 5-7 хвилин.
- ▶ Камера під час захисту повинна бути увімкнута та демонструвати доповідача!

Після захисту роботи

- ▶ Студент повинен в паперовій папці із зав'язками надати секретарю ЕК:
  - ▶ Пояснювальну записку зшити твердою палітуркою із оригіналами підписів
  - ▶ Роздруковані та складені кресленики/плакати. Кресленики підписуються
  - ▶ Роздруковану та скріплену презентацію (можна ч/б)
- ▶ Відповідальна на кафедрі особа за розміщення кваліфікаційних робіт в Електронному архіві наукових та освітніх матеріалів КПІ ім. Ігоря Сікорського публікує електронний варіант кваліфікаційної роботи, якщо вона не містить документально підтверджену державну чи комерційну таємницю.